

V I E N Y B Ė

78 M. 29 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1964 M. RUGPIŪČIO (AUGUST) 13 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

XAINA 20 C.

Tarptautiniai ir lietuviški reikalai

Iš Vaclovo Sidzikausko pranešimo per J. Stuko radiją rugp. 8 d.

Nežiūrint vasaros, karščių ir atostogų meto, paskutiniai du mėnesiai buvo gausūs tarptautiniais įvykiais. Nestokojo jų ir mūsų, lietuviškuose baruose.

Tarptautinėje plotmėje, kiek jie tiesioginiai ar netiesioginiai mus liečia, labiau paryškėjo policentrizmo, atsieit, didesnio kiekio politikos ir galios centrų atsiradimo padariniai.

Raudonosios Kinijos kivičas su Sovietų Sąjunga, abiejų tų komunistų valdomų valstybių varžybos dėl įtakos komunistiniame pasaulyje ir dėl vadovavimo ne tik padarė galą komunistiniam monolitizmui arba vienalytiškumui, bet ir žymiai susilpnino Maskvą, kaip politinės galios centrą.

To pasėkoje pradėjo reikštis išcentrinės jėgos vadina-mose satelitinėse valstybėse, ypač Rumunijoje, Vengrijoje ir iš dalies Čekoslovakijoje.

Tatai sukėlė gerokai vilčių laisvajame pasaulyje, neišskiriam ir šio krašto. Pradėta manyti, kad pavergtosios Centro ir Rytų Europos valstybėms plačiau atsiveria durys į nepriklausomybę ir laisvę.

Stebint tačiau įvykių raidą Lenkijoje, kuri 1956 metų rudenį buvo išsikovojusį šiek tiek nepriklausomybės ir laisvės, buvo sulikvidavusi Maskvos jai užkurtus kolchozus ir išvijusi sovietų maršalą, reikia pripažinti, kad ten Gomulka su Chruščevu suka ratą atgal, tramdo laisvesnės minties prasiveržimą į grožinę literatūrą, labiau varžo Katalikų Bažnyčią.

Tos tikros ar tik regimos didesnės laisvės ir didesnės nepriklausomybės nuo Maskvos tendencijos, deja, visai nepalietė Pabaltijo valstybių, kurias nuo laisvojo pasaulio skiria dviguba geležinė uždanga: bendroji, kuri eina Elbės upe, ir specifiniai baltiškoji — prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą aktai.

Stalininės atgyvenos Vilniuje nedrįsta pasipriešinti Maskvai, Lietuvos rusinimas vykdomas pagreitinantu tempu, Katalikų Bažnyčia okupuotoje Lietuvoje dar kiekiau jaučia bolševikinę leteną. Lietuvos ūkis dar tampriau pajungiamas sovietiniam.

Birželio mėnesį sovietų premjeras Chruščėvas lankėsi skandinavų valstybėse — Danijoje, Švedijoje ir Norvegijoje. Džiugu konstatuoti, kad sovietinio tautų kalėjimo viršūninkas buvo šaltai sutiktas ir priimtas Pabaltijo valstybėms tradiciniai drauginguose kraštuose. Danijos parlamento viceprimininkas demonstratyviai atsiskė ly-dėti sovietiškaį svečią, kai jam turėjo būti aprodomi parlamento rūmai, o Stockholme susikūręs "Birželio 14-os" (mat, tą dieną Chruščėvas turėjo atvykti į Švediją) pačių švedų komitetas su-

KAUNO MARIOS TIES PAŽAISLIU

ruošė visą eilę įspūdingų demonstracijų ir paskleidė apščiui medžiagos apie sovietų agresiją prieš Pabaltijo valstybes ir apie dabartinę padėtį tuose kraštuose.

Visa tai privertė Chruščevą teisintis. Jo garbei suruošto bankieto metu beveik visą savo kalbą jis pašventė Pabaltijo valstybėms. Jis stengėsi įrodyti, kad bent ekonominiu požiūriu, Lietuva, Latvija ir Estija padariusios didesnę pažangą įjungtos į Sovietų Sąjungą, nei kad jos būtų galėjusios padaryti palikusios nepriklausomos. Ir skandinavų ir kitų laisvų valstybių spauda davė jam tinkamą atsakymą.

Per paskutiniuosius du mėnesius nesėdėjome sudėję rankas ir laisvieji lietuviai. Beveik visur, kur tik lietuvių gyvenama, buvo paminėti žiaurieji birželio įvykiai — karinė sovietų invazija ir okupacija bei istorijoje pa-vyzdžio neturintis sovietinis genocidas, kuris vien iš lietuvių tautos pareikalavo dau-

giau kaip 300,000 žmonių aukų.

Amerikos prezidentui išleidus proklamaciją, skelbiančią trečiąją liepos mėnesio savaitę "Pavergtųjų savaitę," buvo suruoštos įspūdingos manifestacijos, žymiesiems amerikiečiams ir draugingų valstybių diplomatams dalyvaujant, visuose didžiuosiuose šio krašto miestuose.

Prezidento Johnsono proklamacija reiškia, kad pavergtosios Europos dalies problema tebėra šio krašto politikos dėmesio centre, kad, nežiūrint visų taikingo sambūvio svajų ir liberalizacijos pavergtuosiuose kraštuose iliuzijų, Lietuvos, kaip ir kitų aštuonių Centro ir Rytų Europos valstybių nepriklausomybės ir laisvės atstatymas tebėra aktuali tarptautinė problema.

Pavergtųjų Tautų savaitę baigėme padėjimu vainiku ant velionio prezidento Ken-

Tęsiama 12 psl.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Įvairiai paminėta I Pas. karo pradžia, įvykusi prieš 50 metų. Šis karas, kaip žinia, sugriovė tris imperijas Europoje, apardė nusistovėjusį europiečių gyvenimą, kainavo daug turto ir apie 10 milijonų kariškių gyvybių. Pagimdė sąlygas, be kurių, kaip mūsų istorikas prof. Ivinskas ir prof. Senn įrodinėja, Lietuvai, Latvijai ir Estijai politinės nepriklausomybės būti negali: būtent, Vokietiją ir Rusiją karas taip nusilpnino, kad laikinai nukirto, jų amžinus imperialistinius siekimus. Nukirtimo didumą įrodo faktas, kad pirmusyk istorijoje "ilinko" lietuvių naudai, nuo 1422 metų pastovi lietuvių-vokiečių siena, kurią Vytautas ir kryžiečiai nustatė Melno sutartimi. Ar daug turime Amerikoje lietuvių, išgyvenusių karo pradžią Lietuvoje, kaip tai ją pergyveno gen. Raštikis, poetas Brazdžionis, kanadietis K. Ivaškevičius? Ar galėtų parūpinti įdomių prisiminimų mūsų kariškių Kariui?

Tęsiama 4 psl.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

LANKOSI LIETUVOJE

Dvi jaunos lietuvaitės: Teresė Janušaitė ir Zina Jurėnaitė nuvyko aplankyti Lietuvos, kurią jos paliko mažos būdamos. Teresė, Paramos krautuvės savininko Janušaičio dukra, šį pavasarį baigė Marijos vid. mokyklą, o Zina — jau yra pabaigusi universitetą ir dirba mokytojos darbu.

Zina Jurėnaitė yra veikli mergina: studijuodama priklauso Liet. Studentų Sąjungai, atseitninkams, o vėliau — giedrininkėms. Taip pat plačiai domėjosi lietuvių spauda ir lietuvių gyvenimu.

Joms kelionės dokumentus sutvarkė Vl. Rask-Rasčiauskas kelionių biuras.

PREKYBININKŲ GOLFO DIENA

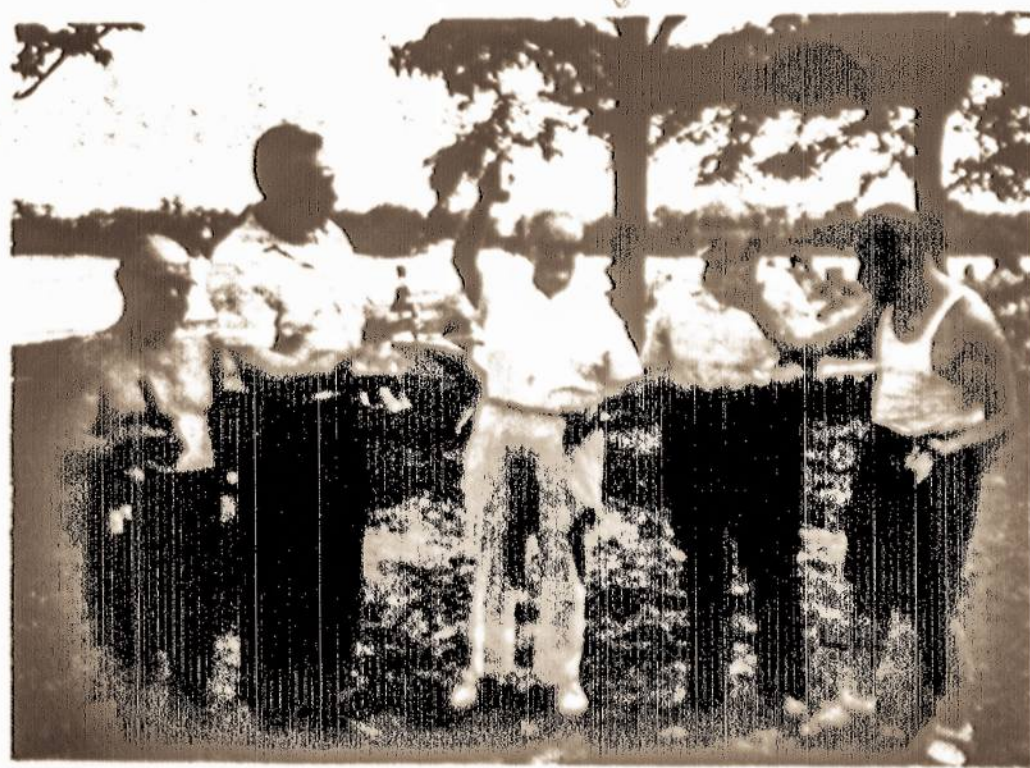
Lietuvių Prekybos Rūmų rengiama tradicinė golfo diena — Lithuanian Golf Day šiemet įvyks rugpjūčio 19 d. Silver Lake Country Club, 147 & 82nd Ave., Orland Park, Ill. Golfo žaidimai prasidės 9 val. ryto, o vakarienė ir dovanų įteikimas — 6:30 val. vak.

Ši golfo pramoga žada būti viena iš gražiausiųjų šios vasaros įvykių Chicagos lie-

tuvių tarpe. Dėl jos pasisekimo daug darbuojasi rengimo komitetas ir pats Rūmų prezidentas dr. Joseph Jerome. Jų visų bendrais pastangų vaisiais galės pasidžiaugti visi šio rengimo dalyviai.

PROF. J. STUKAS IR
DR. KUN. S. VALIUŠAITIS CHICAGOJ

Prof. J. Stukas ir dr. kun. S. Valiušaitis — pirmasis Lietuvių Komiteto Pasaulinėje parodoje pirmininkas, antrasis — komiteto vicepirmininkas ir spaudos sekcijos vedėjas, lankydami Chicagoje vykusiame Vyčių seime, buvo susitikę su šio laikraščio atstovu ir turėjo pasikalbėjimą Lietuvių Dienos Pasaulinėje Parodoje reikalais. Jie nupasakojo apie pasiruošiamuosius darbus ir prašė per spaudą pakviesti tautiečius gausiai lietuvių programoje dalyvauti, o taip pat komiteto pastangas paremti pinigine auka. Kadangi į Lietuvių Dienos (rugpjūčio 23 d.) programą bilietų nebus, tai tikimasi, jog tautiečiai parems kitais būdais: ženklukų pirkimu, vadovo — leidinio įsigijimu ar šiaip auka. Kadangi šis įvykis yra tikrai reikšmingas, lietuviai turėtų suprasti reikalo svarbą ir jį paremti.

Baltimorės, Md. Lietuvių radijo valandėlės gegužinėje: (iš k. į d.) K. Kazlauskas, P. Būda, B. Karpavičius, V. Gelguda ir aktorius J. Kazlauskas.

Susitikimas su futbolininku

Keli Lietuvių dienos komiteto nariai liepos 19 d. buvo nuvykę į Baltimorę susipažinti su garsiuoju futbolo profesionalu John Unitas (Jonu Jonaičiu) ir jį pakviesti dalyvauti Lietuvių dienos New Yorke iškilnėse.

Kadangi buvo prasidėjusios Baltimorės "Colts" komandos treniruotės, John Unitas buvo aplankytas Western Maryland College stovykloje, Westminster, Md. Šis gražiai nuaugęs lietuvis rodė pasitenkinimą, susilaukęs savo tautiečių. Dėl prasidėjusio "Colts" veiklos sezono, sakė negalėsiąs New Yorke būti.

John Unitas žodžiai buvo įrašyti į juostą. Beje, lietuviškai nemoka, kalbėjo angliškai:

— Labas, aš esu John Unitas. Man labai gaila, kad negaliu drauge su jumis būti šioje didžioje Lietuvių dienoje New Yorke. Aš didžiuojuosi savo lietuviška kilme. Man patinka ir tie Amerikos lietuviai, kurie dega lietuviška dvasia, išlaiko gyvą jos kultūrą, dirba ir žvelgia pirmyn, laukiant tos dienos, kada Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma valstybė. John Unitas (Jonaičio) ap-

lankyti buvo nuvykę šie komiteto nariai: kun. dr. St. Valiušaitis, Petras Wytenus su žmona, Edvardas ir Kazė Genevičiai.

Ta proga Voice of America lietuvių skyriaus vedėjas dr. K. Jurgėla padarė su tuo žaidėju pasikalbėjimą, kuris perduotas į Lietuvą.

Vilniuje išleista tulo Sergejkenovo knygelė "Gyvi palaidoti," kur pasakoja savo patyrimus, jam būnant šešėrius metus "sekminkų" (7th Day Adventists) vadu Klaipėdoje ir Rygoje.

Lietuvos Vyčių suvažiavimas

L. Vyčių organizacijos nariai net 4 dienas posėdžiavo ir linksminosi Chicagoje. Rugpjūčio 6 d. prasidėjęs 51-asis vyčių seimas buvo užbaigtas rugpjūčio 9 d. įvykstu puošniu banketu Sheraton viešbutyje.

Šis seimas sutraukė daugiau negu 100 delegatų ir maždaug tiek pat svečių iš įvairių Amerikos vietovių. Delegatų buvo net iš Los Angeles (L. Valiukas), New Yorke ir New Jersey valstijų (J. Stukas, F. Vaškas, J. Sakevičius, A. Mažeika, J. Bolevičius ir kt.).

Seimas buvo pradėtas pamaldomis Švč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parap. bažnyčioje ketvirtadienio vakare. Čia kartu su delegatais organizuoti ir bažnyčių išyglavo ir Dariaus-Girėno bei Don Varno posto vėliavnešiai.

Po pamaldų buvo oficialus seimo atidarymas aukščiausiai minėtos parapijos salėje. Seimą atidarė organizacijos pirmininkė Helen Shields-Saulytė, o maldą atkalbėjo dvasios vadas kun. J. Stanevičius iš Detroito. Buvo sugiedoti, JAV, Lietuvos ir Vy-

čių himnai. Sveikinimo kalbas pasakė Lietuvos gen. konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis, Liet. Katalikų Federacijos Centro vald. pirm. K. Kleiva, L. Šimutis, D. Kriaučeliūnaitė ir kt.

Seimo darbo posėdžiai pradėti penktadienio ryte Sheraton viešbutyje, kuriame buvo vyriausioji seimo būstinė. Šiame puošniame viešbutyje buvo apistoję ir nemaža delegatų. Keliuose viešbučio kambariuose vedė registracijos ir informacijos skyriai, o taip pat buvo įsikūrusi tautodailės bei lietuviškų išdirbinių paroda.

Vienas iš įdomesniųjų seimo rengimų buvo dainų koncertas, įvykęs Cathedral mokyklos auditorijos salėje, esančioje nepertoliausia nuo Sheraton viešbučio. Čia koncertavo L. Vyčių choras (dirigentas Faustas Strolia), talkinamas solistų Bičklenės ir Vaznelio, o taip pat ir šaulių šokėjų grupės. Gaila, kad koncertas nesutraukė didesnio būrio klausytojų: tebuvo nepilnas 150. Net ir nemažas skaičius delegatų tą vakarą nusuko į Soldier's

Field stebėti amerikoniško futbolo rungtynių tarp Chicago Bears ir kolegijų All-Star komandų. Šio koncerto meninis lygis ir nebuvo aukštas, bet matėsi, kad choras turi daug gražių norų ir juos reikia teigiamai vertinti.

Seštadienio pavakarėje buvo renkama nauja organizacijos valdyba, kuri toliau rikiuos vyčių darbus ir veiklą. Pirmininko postą buvo perrinkta Helen Shields-Saulytė iš Philadelphijos. Vicepirmininkais išrinkti: Marija Stonis iš Newark, N. J. Eleonora Laurin iš Chicago ir Longinas Svelnis iš Boston. Kitoms pozicijoms išrinkti: Eleonora Sakevičius, Joana Jakunas, Pranas Svelnis, Walter Svekla, J. Drumstas.

Apie kitus seimo momentus ir daugiau įspūdžių iš jo duosime kitą kartą.

(eš.)

Padėka

Netekus mylimo vyro ir tėvo, skaudžioje Hūdesio valandoje, dr. L. Plechavičiui ir visiems draugams, bičiuliams bei organizacijoms: Ramovėnams, Gusarams, Vyčio Kryžiaus Kavaleriams, Legionieriams, ypatingai Petru Jurgėlai, Lietuvių Bendoruomenėi, Kun. Birutės Džai, Lietuvių Moterų Klubui New Yorke ir Kariui, pareiškusiems mums savo užuojautą ir palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą, reiškiamo nuoširdžią padėką, S. KRAUNAITIENE A. IR K. JONYNAI

* Kristina (Paprockaitė) Novickienė su vyru Sigitu susilaukė dukrelės, kuri pavadinta Liudos vardu. Jaunieji Novickiai gyvena San Francisco, Cal.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

REPUBLIC LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

Winter Garden Tavern Inc.

Vyt. Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Telefonas: EVERgreen 2-6440
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Ray's LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

163-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Tel. Virginia 3-3544

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

VIENYBĖ

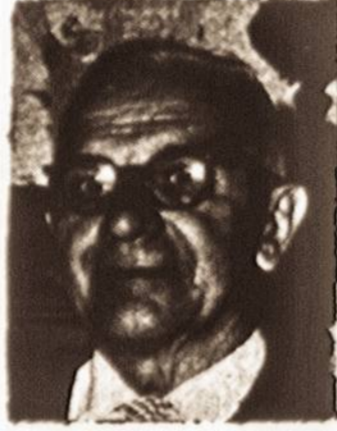
The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886

is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava; Editor: Salomėja Narkelionaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Šulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 4 psl.

Tais laikais Amerikos lietuviuose jautriausiai karo pasėkas pajuto, turbūt, dr. J. Šliūpas. Jau prieš metus (1913 m. vasarį) savo žurnale Laisvoji Mintis rašė: "Padangėje pakibo karo debesiai. Jei tarp Austrijos ir Rusijos iš tikrųjų karas kiltų, kas šiandien išpranašautų, kokia ateitis mums, lietuviams lemta? Ar jau būtumėm pribrendę savitai valdytis? Ar mokėtumėm autonomiją savo tautai iškovoti? O gal lietuviiai ir latviai patektumėm po vokiečių jungu? Kokiomis priemonėmis tada stengsimės atsilaikyti prieš senus mūsų tautos mirtinus nedraugas? Mūsų, Amerikos lietuvių, laikraščiai šitokius klausimus neprisimena. Kur užsiims? Juk rūpi asmeniškai dalykai, smulkmenos, akių vienas kitam badymas dėl mažmožių!"

Apie kai kuriuos mūsų dabartinius laikraščius, ar ne tą patį senas lietuvių veteranas pasakytų ir šiandien, jei gyvas būtų? Tuomet jis ypač pasmerkė mūsų socialistų spaudą, kuri tada buvo gausi ir pusberniška. Šiandien gal vėl pastmerktų ne tiek tos spaudos skurdžius likučius, kiek pagausėjusią ir turiningesnę katalikiškąją? Juk ši ne tik rimtai nepasvarsto II Pas. karo pasėkų ar tautos likimo, bet dar, kaip velionis prof. Kolu-paila syki pastebėjo, leidžia Pilypams iš kanapių "sudirbti" kiekvieną lietuvi (ar lietuvių), pasirodantį su originalesne mintimi.

Sekančiame Laisvosios Minties nr. (1913 m. kovo) dr. Šliūpas rūpinosi: "Jei kitos tautos sva-joja politinę ateitį, kodėl mes, lietuviai, turime tūnoti rankas sudėję? Tiesa, mes nesusipratę, nemylime nė savo krašto ar savo žmonių, savo istorijos, ar savo kalbos. Mums nerūpi mūsų likimas. Iš po jungo svetur išbėgę, negalvojame, kaip pagerinti būvį tėvynėje likusiųjų."

Ar ne panašus "išėjusių negrįžti" nesirūpinimas ir šiandien? Vieton visokiomis priemonėmis pro geležinę uždangą laužtis ir savo akimis pastebėti, kas Lietuvoje dedasi, ir bent rankos paspaudimu likusiųjų grumti su nelemtu likimu padrašinti, mes, kaip rūstus P. Butėnas anuosyk Karyje pastebėjo, visi urmu vis tik "zig-zig" į Washingtoną kiekviena proga, ar rezoliucijomis, nors ten, Butėnas mano, "niekas juk nesiruošia Lietuvos vaduoti."

Mums rašo

J. Kardello redaguojama Kanadoje Nepriklausoma Lietuva jau kelintas kartas savo pirmame puslapyje skelbia žinią, kad Gražina Krivickienė, Nepriklausomos Lietuvos ir Draugo korespondentė prie Valstybės Departamento gavusi reikalingas korteles dalyvauti Baltųjų Rūmų spaudos konferencijoje bei sėdėti spaudos galerijoje JAV Kongrese.

Tai, žinoma, neblogo žinia, jei dar pabrėžiama, kad ji su tokiu statusu pirmoji ir lietuvi ir pabaltietė, bet kur gi jos rašiniai, reportažai iš Baltųjų Rūmų ir Kongreso. Lietuviams gali būti malonu, kad tenai juos atstovauja graži ponė, bet būtų įdomu ir pasiskaityti apie tai, ką jina tenai girdi ir mato. K. G.

VIENYBĖ - GERIAUSIA
DOVANA
ARTIMAJAM AR DRAUGUII

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

KATEI DŽIAUGSMAS, PELEI VERKSMAS

A.

Šių metų liepos mėnesio Tarybų Lietuvos spauda pilna džiugavimų -- švenčia tarybinio išvadavimo dvidešimtmetį.

— Džiugios ir neužmiršamos lietuvių tautai yra liepos mėnesio dienos, — sako drg. Paleckis, — Tai didžioji 1940 metų liepos 21 diena, kai Lietuva iš kapitalistinio pasaulio sutemų perėjo į saulėtąją socialistinę pasaulio pusę. Taip pat brangios mūsų tautai yra 1944 metų liepos mėnesio dienos, kurių 20-tąsias metines mes pažymime. Kaip nesidžiugti, kaip neminėti tokių dienų, kada nukrito žiaurios vergovės pančiai, kada po hitlerinės okupacijos nakties senajai sostinei Vilniui ir visai Lietuvai išaušo šviesus laisvės rytas, kada lietuvių tauta kartu su daugeliu kitų okupacijoje kentėjusių tautų buvo išgelbėta nuo pražūties, nuo visiško sunaikinimo.

Šie Justo Paleckio žodžiai (Literatūra ir menas, Nr. 30) pasako tas nuotaikas, kurių gausu Vilniuje ir kituose Lietuvos kampuose. Tik dera paaikškinti, kad šiais metais džiaugiamasi 1944 metų liepos mėnesiu, o 1940 metų liepos mėnesiu pasidžiaugiama tarp kita ko -- dideli dalykai rengiami kitais metais.

B.

Iš kapitalistinio pasaulio žiūrint, Paleckio džiaugsmų pagrindas yra balsiai skystas, iš jo pusės būtų daug geriau, jei sakytų, kad džiūgaujama sulaukęs epochos, kuri kažkada ateity atneš žmonijai laimę. Ar bolševizmas žmonijai laimę atneš ar ne -- irgi klausimas, bet vilčių duoti gall.

Kapitalistinis pasaulis sutemotas, o socialistinis pasaulis saulėtas? O būtų teisingiau pakalbėti apie abiejų pasaulių ir sutemas ir saules.

1944 m. liepos mėnesį Lietuvai krito žiaurios vergovės pančiai ir išaušo šviesus laisvės rytas? Tiesa tik tiek, kad lietuvių tautai tada tikrai buvo išgelbėta iš nacių numatomos pražūties. Į Lietuvą atėjo ne "šviesus laisvės rytas," bet tamsūs asmenybės kulto laikai. Atėjo daugiarūpio savavaliavimo ir žmogaus negerbimo laikai. Galima guostis, kad tie tamsūs laikai jau praėjo ar baigia praėti, bet Paleckis bando pats save apgauti, nes dar nėra išrasta trintuko, kuriuo būtų galima istorijos įvykius ištrinti.

Nacių laikai Lietuvai šviesių ateities prošvaisčių nežadėjo. Trumpai: mažos tautos yra lyg vandens lašeliai ant įkaitusios geležies, turės išgaruoti. Kai ką nacių jau buvo pradėję "garinti," buvo garinimo pasirošimų ir pas mus. Bolševikų atėjimas buvo kita išėitis. Bet iš patyrimo 1941 metais žinojome, kad ir bolševikai kai ką "garina." Literatūros ir meno 30 numerį po Paleckio žodžių verčiame du lapu ir randame:

— Atėjus juodžiausiam asmenybės kulto slautėjimo laikotarpiui, ... visa mūsų mažytė, vos iš keliasdešimt tūkstančių žmonių susidedanti balkarų tautelė buvo 1944 metais ištrepta į Vidurinę Aziją. -- Taip skundžiasi mažos balkarų tautelės poetas K. Kuljevas ir neslepia, kaip stepėse amžinai užge-

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba skelbia, jog vienbalsiai nutarusi "remti senatoriaus Goldwaterio kandidatūrą į JAV prezidentus, pažadėdama jam visokeriopą pagalbą, lojalumą ir savo nenulstamas pastangas nuo šiol iki išrinkimo dienos."

Savo narius gi ir visus Amerikos lietuvius toji valdyba ragina balsuoti už senatorių Goldwaterį ir įpareigoja juos skatinti ir visus kitus balsuoti už Goldwaterį (pabrūkimai mūsų).

Atsimerant, jog ALTas yra atsiradęs ne JAV prezidentų

so jų didysis dainius ir senas carizmo laikų kovotojas K. Mečijėvas.

Lietuva turėjo dvi išėitis: nacių ir bolševikus. Buvo ir trečia išėitis: nei nacių, nei bolševikų! Ar ta trečia išėitis Lietuvai nebūtų buvęs "šviesus laisvės rytas"? Net ir bolševikų įtakoje pasilikusiu kraštų -- Lenkijos, Čekoslovakijos, Rumunijos ir t. t. -- ir tų laisvės rytas šviesesnis už lietuvių tautos rytą. Paleckis džiūgauja, nors gavo labai mažai. O gal jis yra tiek laisvas, kad negali nedžiūgauti?

C.

1944 metais nuo tarybinio "šviesaus laisvės ryto" į Vakarų movę daug tūkstančių lietuvių. Be vadų pasilikusioje, dezorientuotoje tautoje 1944 metais nebuvo labai aišku, kas daryti. Bailūs ir gudriūs bėgo į Vakarų, daug drąsių ir gudrių liko kovoti ir žūti. Daug gudrių nei bėgo, nei kovojo: jie sudarė gyveniančios tautos branduolį.

Daug kas bėgo, per daug dairėsi atgal ir nespėjo pabėgti. Bolševikų pagauti grįžo (gal ir nežinia kuri). 1945 metais pabėgėliai apsižiūrėjo, kad jų Vakaruose esama apie 60,000, gal tik mažesnė dalis mėginusių bėgti. Pasivadiname tremtiniais (vardas nėra tikslus, bet ano laiko apystovose gana tinkamas).

Tokių būdu šiais 1964 metais turime tremtinių, vėliau išvirtusių į naujuosius išėivius, dvidešimtmečių metų sukaktį. Naujieji išėiviai yra sukakčių mėgėjai, bet savo atsiradimo beveik nepastebėjo nei dešimtmečio nei dvidešimtmečio progomis. Sukakties proga -- tyla, lyg nusidėjus.

D.

Tremtinių gyvenimas, jų kova už būvį ir už tėvynę, ypač spauda ir darbai švietimo srityje -- nėra tai, apie ką būtų verta tik nutylėti. Nuo to gyvenimo jau pakankamai nutolome, kad jau reikėtų laukti atsiminimų, faktų iškėlimo, to gyvenimo nagrinėjimų ir net parody.

Tremtinių gyvenimų charakteringas tam tikras tautinis gajumas. O tai yra dorybė, apie kurią šiandien reikėtų daug kalbėti, kurią reikėtų visokiomis priemonėmis galvinti, rodyti pavyzdžius.

BOBTURGIS

Jis "parodo savo lėkstumą samprotavimuose ir aptarimuose." Jis "organizacijų veiklą grindžia tik asmeniniu autoritetu. Jei aš neveikiu joje, tai toji organizacija ir negera ir nenaudinga, ir nieko neduoda." Jis, "būdamas pats ambicingas žmogus, man primeta "neužtarnautą pasigyrimą".

O visgi "turi būti kritika, o ne minčių kratynys su asmeninėmis ambicijomis ir bendrojo darbo nuvertinimu ligi nulio." Bet jei aš "būčiau mušėsis į krūtinę ... tai būtų pagal receptą, praktikuojamą Sovietų S-goje."

Čia yra ištraukos iš vienos polemikos, kurioje, kaip tonas reikalauja, apstu asmenišku, o visgi tariamasi atstovaujant ir kritiką ir objektyvumą. Kaip jau įprasta, prikišama ir Sovietų S-ga. Logikos, aišku,

Tęsiama 5 psl.

Ar išmintingai pasielgė Clevelando ALT'as

prezidento rinkimus laimėsiančią partiją. Taip tikrai nebus -- dažnai bus prašauta pro šali.

Taigi išvada labai aiški -- ALTas turi pasilikti prie savo senų darbų ir taktikos, kad, besirišdamas kaip organizacija su ta ar kita partija prezidento rinkimines kampanijas vesti, nepraras savo veiksmingumo, leškodamas paramos Lietuvos nepriklausomybei atgauti.

Kas kita pavieniui lietuviui -- jie laisvi dėtis į partijas, agituoti ir balsuoti už ką tik nori.

VIENYBĖ, 1964 m. rugpjūčio 13 d.

Muz. A. Kačanauskas diriguoja Rutos Ansamblių RCA paviljone.

E. Genevičius nuotrauka

Lietuvių dainos ir šokiai RCA filme

Lietuvių diena New Yorko pasaulinėje parodoje prasidėjo anksčiau nei rugpjūčio 23 d.

Nuo rugp. 9 d. per dvi savaites Lietuviškų dainų ir tautinių šokių filmas perduodamas iš RCA paviljono beveik per 500 parodos spalvotos TV priimtuvus, kurių bent po keletą pastatyta daugelyje paviljonų bei restoranų.

Šis spalvotas Lietuviškomis temomis filmas buvo pagamintas rugpjūčio 9 d. RCA

paviljone. Dainavo iš New Jersey Rutos ansamblis, diriguojamas Algirdo Kačanauskas, šokiams vadovavo Jadvyga Matulaitienė. Programos dalyviai, pasipuošę tautiniais drabužiais, sukūrę retai kada spalvotoje TV matytų vaizdų.

RCA TV štabas buvo nustebintas lietuvių ir lietuvių pasirodymu. Jie buvo tikėję šiai programai sulaukti 10 ar pan. dalyvių skaičiaus, o atvyko apie 70.

RCA pareigūnai viešai reikšė pasitenkinimą programos atlikimu bei dalyvių motyvacija ir drausmingumu. 15 minučių filmui mūsų dainininkai ir šokėjai prakitavo daugiau kaip 2 val. Kiek vėliau dalyviams buvo parodyti jų atsiekti vaizdai.

Šiuos darbus atliko Lietuvių dienos komiteto specialus skyrius skelsti propagandą tarp amerikiečių, kurio pirm. yra Petras Wytenius. Jo talkininkai — Antanas Šnečkus, Kazė ir Edvardas Genevičiai ir Elena Kulber.

Stebėtojas

TELEVIZIJA, RADIJAS - GREIČIAU, SUMANIAU...

Pavykęs sūvis į mėnulį, sūviai Pietų-Rytų Azijoje — ir kiti dega dienos įvykiai — Amerikos lietuvių greičiau, išsamiau ir sumaniau anglų kalba pasiekia negu mūsų spauda suspėja lietuviškai. Technikos pasisekimai todėl verčia mūsų laikraščius būti labiau įvykių komentatoriais, negu informacijų pateikėjais. Tik galima, kad mūsų komentatoriai kažkodėl neišauga iš Galvos—Dailidės—Meškausko "klasės."

Štai, dr. V. Litas Drauge sveikiems įkomentuoja ligą: "Komunistinė (bolševikinė?) rusų revoliucija kilo ne iš liaudies. Didžiausi jos iniciatoriai buvo: Rusijos kilmingieji (aristokratija), žydiškoji buržuazija (?), ir buvę moksleiviai kaip Černyševskis ir Stalinas." Prisiminant, kad Černyševskis mirė (ne "moksleiviu") 1889 metais, toli gražu prieš bolševikų revoliuciją, daktarui norisi patarti: Gydytojau, išsigydyk save!

G. Galva Drauge gi užmerktoomis akimis žvilgtelėjęs mūsų valstybės departamentą ir "sahamoniškai" nusprendė: "Jo užsienio politika primena bėgikų lakstymą be tikslo. Tai rodo pasimetimą, kurio paženklinimas valstybės departamentas, pasižymis mumijos išmintimi." Šitokia išmintimi, mums rodo, kaip tik "paženklintas" pats Galva, kuris, prisimename, syki

prezidentą Eisenhowerį pavadino "dangaus karžygiu Lohengrinu."

Ranger 7 nuskridimas į mėnulį (per 68 val. 25 min. 243,665 mylias) ir nutraukimas 4316 žemės televizija sveikai prisūstų paveiklų buvo istorinė ir reikšminga amerikiečių mokslinė-techninė pergalė. Erdvė tirti amerikiečiai nuo 1958 metų jau išleido 20 milijonų dolerių. Erdvėn paleista 200 visokių šovinių. Kiekvienas pateikė svarbių žinių. Ranger 7 svėrė 806 svarus ir kainavo 28 mil. dol.

Gražiai skaitosi St. Kairio prisiminimų II-as tomas. Pavadinamas jį "Tau, Lietuva!", kaip švelniai vienas žymiausių Lietuvos socialdemokratų vadų palaikė tarp tautinį marksistų šūki: "Proletarai viso pasaulio, vienykitės!" Amerikiečių lietuvių socialistų vado P. Grigaičio atsiminimai (jei būtų verta juos rašyti), be abejo, tiksliausiai būtų pavadinti — "Ne tau, Lietuva! — "nes, tarp kitko, turėtų pasakoti apie penkerių metų bendrą frontą su mūsų bolševikais. Kaip Kudirkos pastebėti Vilkaiviškio bažnyčios stogo taisytojai, mūsų socialistai tada kalė Lietuvai skylę iš apačios, o bolševikai iš viršaus.

Tęsiama 11 psl.

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš 4 psl.

stoka. Pvz. sako, kad "turi būti kritika," bet kažkodėl laiko, kad kritika neprivalo bendrų darbų nuvertinti "ligi nulio." Iš tiesų tai kritika kritikuoja kad ir ligi nulio.

Kas nesuinteresuotas, sunkiai pasakytų, kas ir kokiu klausimu čia polemizuoja. Nugi čia JAV LB Švietimo Tarybos pirmininkas veda polemiką apie ... švietimą. Kaip matome iš citatų, čia nevengiama oponento asmenišką patepimą (ar oponentas ambicingas, ar ne — tai švietimo srityje svarbos neturi). Ir ant galo pirmininko straipsnį puošia keistai naivios viltys: "Tikiuosi, kad tas nepakenks mūsų tolimesnei pažinčiai." O kokia būtų oponento sąvagarba, jei nepakenktų?

Kam įdomu, šią polemiką ištiesai gali pamatyti Tėviškės Žiburiuose, dabarties numeriuose.

Drauge (1964.VII.30) B. Lietuvninkas moko Ameriką. Jo manymu, seniau amerikiečiai buvę visai geri žmonės, bet juos sugadino atbėgėliai iš Europos, kur bėgo nuo Hitlerio valdžios. Tų atbėgėlių tarpe buvę daug liberalų, "kurie buvo ne kas kita, kaip užsimaskavę komunistai." Jie taip paveikė amerikiečius, kad "mados dalyku pasidarė būti sovietų draugu." Parado net amerikiečių mokslo įstaigos. O dabar tos įstaigos raudonina mūsų lietuvių studentus.

Suraudoninti mūsų studentai "ima sapaloti, girdi, nereikia mums ruošti nei dai-

ny ar liaudies šokių švenčių, nereikia ir Lietuvių Bendruomenės, tik perinkime 'gegužiukus-gėnijus', kuriems nepriklausoma Lietuva pasidarė tik fikcija, kurios jų nervai negali pakelti." Sako, "subrendę vyrai pagalvoja; reikėtų tam varliui diržu gerai įkloti į tinkamą vietą."

Klaidingais keliais nuėjusių pavardėmis Draugas nemini. Bet nustatyti nebūt sunku. Juk ligi šiol pas Bačiūną tebuvo tik vienas spaudos darbuotojų (ir redaktorių) suvažiavimas. Suvažiavime viskas ėjo labai sklandžiai. Visi buvo geručiai gražučiai, ką vienas sakė, kitas dailino. Tik vienas žmogus baisiai nusidėjo, nes ... turėjo savo nuomonę. Žodžiais jam ir įkirto Draugas, įkirto Darbininkas (kaip dainoje: įkirto tėvelis, įkirto motinėle, įkirto visi vaikai ... pelėdai). Dėdė Lietuvninkas užsinerėjo kaltininkui įkirsti ir su diržu.

Prieš keletą metų Kalifornijos Lietuvių Dienos organizavo anketą. Norėjo tada pasiklausinėti gudrių žmonių ir nustatyti, ar lietuvių išėtvijoj kultūriškai kyla, ar smunka. Gudrūs žmonės nebuvo vieningos nuomonės, vieni sakė, kad smunkame, kiti — kylame. Ką bekalbėtume, vis tiek tebesame smulkmenų turguje. Smulkmenų turguje ne prekės būna smulkiausios, bet prekybininkai. Bobturgis!

K. B. Kriaučiūnas, vienas seniausių Vienybės bendradarbių, kuris dalyvaus savažiauvime rugp. 22 d. Kriaučiūnas yra choristas, kuris dalyvaus ir Lietuvos Dienos programoje Pasaulinėje Parodoje New Yorke.

IS VIENYBĖS PRAETIES

Atkelta iš 6 psl.

draugių pailso, nukrypo, daugybė savo jėgų nustojo ir pusiakelyje pasiliko. Bet «Vienybė Lietuvninkų» šitam atvejy aplenkė visas savo sandrauges. Plačiai ir giliai įsikerojo jos senos, galingos šaknis, jos storas, tvirtas liemuo laiko tūkstančius tūkstančių šakų-šakelių. Tartum senosios Lietuvos šventųjų girių gūnolas, «Vienybės Lietuvninkų» augmuo stovi augštai pakilęs ir, draugiškai pratesdamas savo dailias šakas tėvynės linkni, kur gerokai išartus dirvonus jau taipgi puošia įvairios rūšies augmenai, stūkso jis, ramiai savo žaliosios lapijos ošimo klausydamos...

Nuo širdies linkėjame «Vienybei Lietuvninkų» ilgiausių metų, pasisekimo ir rimto, naudingo apšvietos darbo tėvynainių labui!

Bujok «Lietuvninkų Vienybė»,
Kultūros grūdus sėdama,
Mus broliams šviesą nešdama,
Ugdyk ir platinki liuosybę!
Eilė ilgų, skaitlingų metų
Prabhėgo nuosekliam darbe,—
Tebūna tau užtat garbė!
Kad ji ilgai gyvnot galėtų!

Kaškaitis.

J. J. PAUKŠTIS RAŠO

Sulaukus «Vienybei Lietuvninkų» 25-metines sukaktuves ir šiandien paminint praeitus laikus iš jos gyvenimo, tikiu, jog bus neprošalį paminėjus ir medžiagiškąjį tuomet šito laikraščio pasilaikymą. Šitoji pusė anais laikais buvo labai sunki, ir todėl turėjo nukęsti ir patsai laikraščio dvasiškas stovis, taip kad sunkiai jam besiverčiant nebūdavo nei kalbos apie joki laikraščio pagerinimą, nors to reikalingumą atjautė ir leidėjai, ir nuolatos reikalavo skaitytojai.

Kodėl buvo sunku su finansais? Bus aišku, jeigu prisiminsim, kad «Vienybė Lietuvninkų» labai anksti pradėjo kovoti už lietuvių idealus. Pirmasis idėalas buvo persiskirti su lenkais. Tuojaus pakilo neužsiganėdinimas iš pusės lietuvių prijaučiančių lenkystei. Pradėjus aniems «Vienybė Lietuvninkų» boykotuoti ir visai jai kenkti, negi buvo kam iš lietuvių pusės stipriai laikraštį paturėti, nes tuomet lietuviai neturėjo nei savo draugysčių, pagaliaus nei parapijų, abelnai lietuvių dvasia jiemis buvo labai mažai dar žinoma ir nesuprantama. Bus daugiau

ISKILMĖS LIETUVOJE

Rugpiūčio 6 d. buv. Rytprūsijoje, dabar Kaliningrado srities Nesterovo rajone Čystyje Prudy gyvenvietėje, kur gyveno, kūrė ir mirė Kristijonas Donelaitis, buvo atidengtas paminklinis akmuo, minint jo gimimo 250 metų sukaktį.

Kaliningrado laikraščiai, radijas daug dėmesio paskyrė didžiajam poetui. Buvo ištisa iš Lietuvos delegacija iš Lietuvos Komunistų partijos CK ir vyriausybės atstovų, rašytojų, kultūros darbuotojų. Lietuvių poezijos vakaras įvyko Kaliningrado dramos teatro rūmuose.

Vilniaus spauda praneša, kad K. Donelaičio iškilmės dalyvavo LKP CK sekretorius A. Barkauskas, LTSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotoja L. Diržinskaitė, LTSR kultūros ministro pavaduotojas V. Jakelaitis, LKP CK skyriaus vedėjo pavaduotojas A. Laurinčiukas, respublikos jubiliejinio K. Donelaičio komiteto pirmininkas akademikas K. Korsakas, LTSR Rašytojų sąjungos valdybos pirmininkas, Lenininės premijos laureatas E. Mieželaitis, LTSR liaudies poetas T. Tilvytis, poetai A. Baltakis, A. Drilinga, A. Maldonis, J. Marcinkevičius, V. Remeris.

Į lietuvių poezijos vakarą atsilankė Kaliningrado srities partijos ir rašytojų atstovai.

Šiltai klausytojų sutiktas Lenininės premijos laureatas E. Mieželaitis.

Jisai kalbėjo apie nemirtingos Donelaičio poemos grožį, apie aštrų poeto žvilgsnį į tikrovę ir jo skelbiamą demokratizmą, apie jo kūrybos reikšmę visoms tautoms.

Poetas T. Tilvytis pasakė kalbą ir skaitė savo kūrybos. Šiltai klausytojų sutikti, savo eilėraščius skaitė poetai A. Baltakis, A. Maldonis, V. Remeris, J. Marcinkevičius, A. Drilinga.

Baigiamasis žodis suteiktas akademikui K. Korsakui.

— Kristijono Donelaičio gyvenimas, — sako K. Korsakas, — buvo artimai susijęs su jūsų miestu, čia Donelaitis praleido jaunystės ir mokymosi metus. Čia, praeitais 38 metais po jo mirties, buvo pirmą kartą iškilmė — žymusis poetas kūrė — poema "Metal".

Todėl taip džiugu ir reikšminga, kad didelis lietuvių poezijos vakaras, paskirtas lietuvių literatūros klasiko atminimui, vyksta būtent jūsų mieste.

K. Korsakas įteikė pirminkaujančiam atminimo dovaną — bronzinį medalių su K. Donelaičio bareljefu, sukurtą dailininko E. Varno, Lietuvių tautinėmis juostomis apdovanojami srities šeimininkai.

Po iškilmingos dalies įvyko Lietuvos meno meistrų koncertas, kuriame dalyvavo LTSR nusipelnęs kolektyvas — styginis kvartetas (E. Paulauskas, K. Kalinauskaitė, J. Pledžinskas, R. Kulikauskas), respublikos nusipelnusi artistė A. Leimontaitė, nusipelnusi artistė M. Aleškevičiūtė ir kiti.

Rugp. 6 d. vakare įvyko paminklo atidengimas.

Paminklinį akmenį sukūrė architektas S. Lasavickas. Didžiuliam keturkampiam labradoro granito gabale lietuvių ir rusų kalba iškalti žodžiai: "Šioje vietoje 1743-1780 metais gyveno lietuvių literatūros klasikas Kristijonas Donelaitis, 1714-1780."

Tuo pačiu metu, kai nukrito drobė, atidengusi akmenį, nuo kalvos pasigirdo artistės Leimontaitės recituojami Donelaičio posmai "Jau saulelė atkrodama budina svietą..."

A. Leimonaite deklamuoja ištrauką iš Donelaičio "Metų."

* Vytėnis Gaudentas Babrauskas, gyv. 1316 S. 48th Ct., Gražinos (Tulauskaitės) ir Benedikto Babrauskų sūnus, baigė St. Ignatius High School pirmuoju motiniu. Iš 276 šią šiemet gimnaziją baigusiu tarpo jis buvo vienintelis, kuris gavo Golden Keys of Excellence ir 4 stipendijas. Pagrindinę stipendiją (1,800 dol.) gavo iš Swathmore, Pa., kolegijos, kurią nuo rudens pradės lankyti. St. Ignatius mokslo metų baigimo iškilmės vyko birželio 2 d. Orchestra Hall patalpose.

Spaudoj pasizvalgius

Kai vieno vadinamame "istoriniame" spaudoje suvažiavime Bachno Tabor farmoje pačios spaudoje nekažin kiek tebuvo, nors bendrom frazėm buvo skelbiama, kad dalyvavo per 100 asmenų.

Iš pačios Liet. Bendruomenės pranešimo paaiški, kad iš spaudoje žmonių tame šimte tik šie buvę:

Dirvos: J. Čiuberskis, V. Gedgaudas, J. P. Palukaitis, P. Bastys, R. Mieželis ir V. Rastenai.

Draugo: Kun. dr. J. Prunskis (taip pat Laivo ir The Marian) ir St. Semėnienė.

Gdytojų Biuletėnio ir Tėvynės: Dr. S. Bležis.

Kario: K. Kodaitienė.

Laisvosios Lietuvos: A. J. Kaulėnas.

Laiškų Lietuviams: Kun. K. Trimakas, S. J., Kun. J. Borevičius, S. J.

Lituanus: A. Lukas, Metmenų: Dr. V. Kavolis, Moters: Iz. Matusevičiūtė, Moterų Dirvos: E. Paurazienė.

Mūsų Vyčio: V. Germanas ir D. Koklytė.

Naujienų: Dr. P. Grigaitis, St. Vainoras ir J. Prunskis.

Nepriklausomos Lietuvos: J. Kardelis.

Pasaulio Lietuvio: Pr. Joga.

Sėjos: E. Boreiša ir J. Daugėla.

Studentų Gairių: R. Griškėlis.

Technikos Žodžio: J. Rinkevičius ir D. Šatas.

Varpo: A. Kučys.

Paminklinio akmens Kristijonui Donelaičiui atidengimo iškilmės. Kalba prof. Korsakas.

Svečiuose pas Brazilijos lietuvius

Salomėja Narkeliūnaitė

Įdomu buvo apsilankyti pas seseles prancišketes, su kuriomis Vila Zelinoje mane supažindino prel. Pijus Ragažinskas. Trumpai įsiai ir pats pabuvęs pas jas, veikiausiai išskubėjo pas ligonį, mane palikdamas simpatingos virššinkės global. Jina man aprodė vienuolyną ir šalia jos esančią didžiulę mokyklą su puikia sale koncertams.

Tuo laiku kaip tik buvo pertrauka ir vaikai žaidė kieme. Vėliau teko dalį jų matyti ir klasėse pamokų metu. Tai, žinoma, buvo pradžios mokykla, ir joje mokėsi brazilukai, Lietuvukų neteko sutikti. Lietuvukų vaikams pamokos triskart per savaitę vyksta po normalių pamokų. Jose lituanistiką dėsto pačios seselės, talkinamos po II Pas. karo atvykusių kelių pabėgėlių mokytojų.

Anksčiau, kai buvo pakankamai lietuvių seserų, lituanistika buvo dėstoma kasdien. Sumažinus programos apimtį, vietos lietuvių tarpe dėlto atsirado nepasitenkinimo. Ellė buvusių pabėgėlių, su kuriais teko kalbėtis, pranciškiečių vienuolyną tiesiog vadino "genocido" vienuolynu, kam nemoko ir neauklėja lietuviškai, o braziliskai. Esą, ir kai kurios seselės, ne lietuvių kilmės, tiesiog kalbančios: "ką tu veiksi su ta lietuvių kalba, kam ji reikalinga."

Prieš tai teko būti viename lietuvių susibūrimo, kur labai daug prieškaištų prancišketėms seselėms teko išgirsti vis dėl to nelietuviškos mokyklos. Žinoma, kaip visur ir visada esti, vienai labai neigiamai kalbėjo, o kiti ramino, kad, esą, negalima taip visu šimtu procentų smerkti. Ir tie leškojo švelninančių aplinkybių, būtent, kad ilgainiai lietuvių kilmės seselių mažai beliko ir kad jos negali sudaryti sąstato lituanistikai dėstyti.

Šitas ginčas, turbūt, dar ilgai pasiliks neišspręstas Sao Paulo lietuvių tarpe. Tuo tarpu seserys prancišketės tais metais kaip tik minėjo savo 25 metų veiklos sukaktį. Jas į Sao Paulo yra pavietęs prel. Ragažinskas.

Jo redaguojamame savaitraštyje Mūsų Lietuva mano lankymosi metu ėjo rašinių serijos apie jų veiklą, iš kurios matyti, kad nuveikta visdėlto labai daug.

Prel. Kazio Miliausko raginama, aplankiau ir kitą seserų pranciškiečių vietovę, gražiame Sao Paulo priemiestyje Murumbi. Man pasakojo, kad tą seserų mokyklą išimtina lanko Brazilijos milijonierių vaikai. Mums tenai besilankant, žiūrime, prie vartų sustoja Kadiliakas ir išlipa tėvas savo vaikų aplankyti. Brazilijoje tokiais automobiliais prasti žmonės nevažinėja ir bendrai automobilis laikomas liuksuso ženklu.

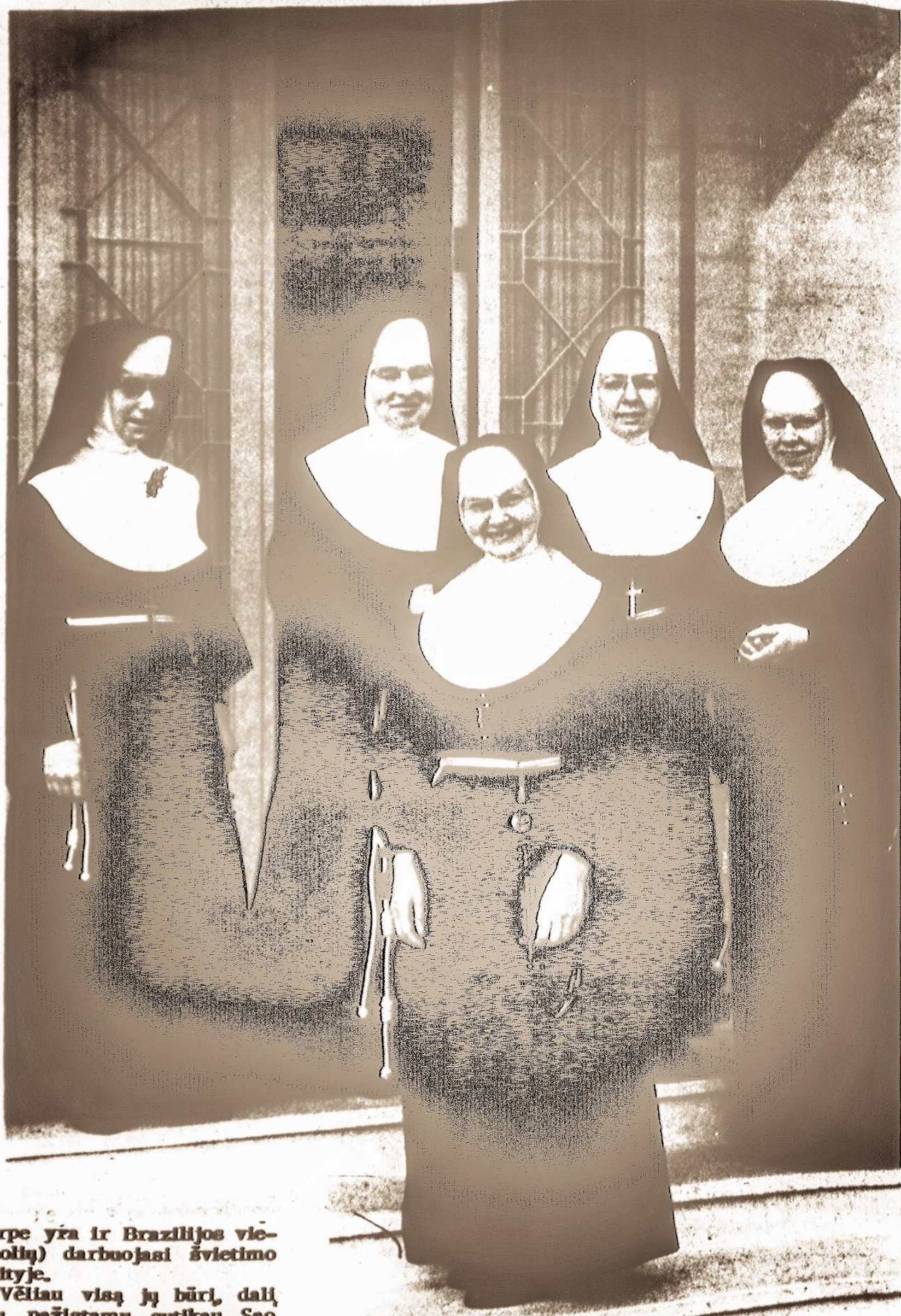
Tačiau vaikučiai, ar jie būtų paprastų žmonių ar milijonierių, neturi jokio skirtumo. Tiek Vila Zelinoje, tiek čia, jie sau linksmal lakstė, žaidė ir triukšmavo.

Murumbi vietovę lankėme kartu su Vytautu Kuzma ir Petru bei Aldona Bareišia. Prel. Miliauskui nevisiškai žinant kelią, vos vos tą seserų vietovę atradome, pradžioje pataikę į kažkokią jaunimo stovyklą.

Seserys, kurias prel. Miliauskas, pasirodo, gerai pažįsta, ne tik ji, bet ir mus svečius mielai sutiko, net pyragu ir vaisvandeniuis pavaišino. Čia kaip tik teko susitikti ir vieną veteranų seselių. Tai sesuo Evangelista, kuri buvo viena iš penkių pirmųjų seselių, atvykusių į Braziliją prieš 25 metus. Didžiulį savo gyvenimo praleidusi šioje šalyje, daugiausia Vila Zelinoje, ji po rugpiučio 30 d. rengėsi skristi į JAV ir, pasirodo, kaip tik tuo pačiu lėktuvu, kuriuo ir aš rengiausi keliauti.

Iš New Yorko ji rengėsi vykti į Pittsburghą, į savo vienuolijos centrą, ir tenai keltino mokytojauti.

Pafilmavau kiek ir padariau eilę nuotraukų iš tos aplinkos, kurioje lietuvaiteš (jų

tarpe yra ir Brazilijos vienuolių) dirbaujai švietimo srityje.

Vėliau visą jų būrį, dalį jau pažįstamų sutikau Sao Paulo aerodrome, kai jos kartu su prel. Ragažinsku ir eile vietos lietuvių atvyko išlydėti savo bendradarbės Evangelistos.

(Bus daugiau)

Sesuo M. Evangelista, priekyje, prieš atsiskiriant su savo bendradarbėmis ir sugrįžtant į Ameriką, prie Murumbi vienuolyno pagrindinio įėjimo.

Pranciškiečių seserų mokykloje vaikučiai sau linksmal žaidė ir triukšmavo, kad negalėjai atpažinti, kuris milijonieriaus, o kuris prastioko vaikas.

GINTARAS
Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

KAMP LIETUVOS DARŽELIJE. - Illinois-Indijanų Vyčių choro dalyvės (iš k.) M. Pėteraitienė, L. Kaselytė, neatpažinta ir M. Pakalniškaitė atlieka montažą "Pradės galūnų giedotų" koncerto metu Chicagos šv. Vardo katedros salėje Rugs. 7 d.

GEROJ NUOTAIKOJ. - Illinois-Indijanų Vyrėlių choro dalyvis S. Čepas (kairėje) žino, kad šalia veiklos reikia ir pasilinksniuoti. Jis (Vyčių šokių vakarą puosniame Sheratono viešbutyje Chicagoje rugs. 8 d. pasikvietė F. Jagminaitė (jam iš k.) dr. R. Budrį, prieš keletą metų iš Lietuvos atvažiavusį T. Kaušaitį ir D. Dirmantą, prof. Dirmano sūnų. Vyt. Zalatorius nuotraukos

Lietuvių įspūdžiai iš Pearl Harbor

Baltimore, Md. Catonsville, Baltimorės priemiestyje, gyvena Juozas Užupis, dabar į atsargą išėjęs U. S. Navy Warrant Officer.

Jis, Brooklyne gimęs ir augęs, dalyvavo Pearl Harbour kai vyko nelemto japonų užpuolimai. Tai buvo beveik prieš 25 m. -- 1941 m. gruodžio 7 d.

— Man pačiam tada buvo tiek baaisu, -- sako Juozas, -- kad beveik per du mėnesius nežinojau niekiko apie savo žmoną Eleonorą, kuri kaip tik tuo metu buvo nėsčia, ir jai Pearl Harbour teko pergyventi baisias dienas. Aš gi toliau plaukojau kariniuose laivuose. To nelemto japonų puolimo aš pats nepatyrčiau, bet visą karštį teko patirti mano Eleonora.

Eleonora pasakojo savo bėdas:

— Rodės, pasaulio galas atėjo. Japonų kulkos mano kambarius raižyte išraižė. Supratau kristi po lova, kur pratūnojau visą puolimo metą. Tą momentą ir dabar man sunku užmiršti. Pradėjau sirgti, pagreitintai laikas atėjo gimdyti. Pagalbos ligu buvo laukti. Pagaliau atvažiavo sunkvežimis, sausa kimšas lavonų, sužeistųjų. Ten mane ir priglaudė. Nuvežė į ligoninę, paguldė ant grindų koridoriuje. Geresnės vietos nebuvo. Pagimdžiau sūnų, kuris, mūsų nelaimel, gimė negyvas. Tuos matytus ir pergyventus vargus sunku dabar išpasakoti. Juozui Užupiui teko būti viename laive, kuris sunkiai nukentėjo nuo japonų bombų. Degė. Tačiau galais negalais laivas grįžo į Honolulu.

Kartą Juozas Užupis pakliuvo į Guadalcanal salą, netoli japonų pozicijų. Vyrams pritrūko maisto. Ir Juozas štai su kitais vyrais nutarė maisto "medžioti" japonų okupuotoje saloje. Vieną vakarą jie taip ir nukeliavo į japonų pusę. Plaukė mažu laivėliu. Laimingai iš "vizito" grįžo, parsigabendami maisto ir savo draugams.

Amerikos laivyne Užupis tarnavo 30 m. Grįžus iš tarnybos, Juozas Užupio laukė darbas Westinghouse bendrovėje. Ir dabar ten -- elektronikos inžinierius. Šalia savo tiesioginio darbo, karštai pamilęs sportą. Laisvu laiku moko apylinkės berniukus žaisti beisbolą bei amerikonišką futbolą. Neseniai susitikęs su Jonu Unitu (Jonaičiu), garsiuoju futbolo žaidėju, lietuviu, savo dukrai Dorothy, kuriai 18 metų, ir sūnui Juozukui, 10 m. amž., išdidžiai pareiškė:

— Matot šią ranką? Ši ranka spaudė Jono Unitas ranką. Nemazgosiu jos visą savaitę! Eleonora Užupienė yra kilusi iš Brooklyno, N. Y.

Neseniai Užupius aplankė jaunystės draugai iš Brooklyno Kazė ir Edvardas Genevičiai, buvę su kitais nuykūs į Baltimorę Lietuvos dienos New Yorko pasaulinėje parodoje reikalais.

Lietuvio drama domina Buenos Aires

Buenos Aires Teatre Lassalle, iki rugs. 20 kasdien vyksta lietuvių režisieriaus Enrique Ryma (Rymavičiaus) statomas Brazilijos rašytojo Nelson Rodriguez veiklas "Un Beso en el Asfalto." (Pabučiavimas ant asfalto).

Ispanų kalba vaidina žymūs vietinės dramos aktoriai Maria Maristany, Rodolfo Beban, Jorge de la Riestra, Juan J. Edelman, Alfredo Tabares, Arturo Puig ir kt. Kasdien vyksta vaidinimai nuo 22 val., o šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 18 ir nuo 22.

Jaunasis E. Ryma-Rymavičius yra pastatęs jau apie 30 veikalų vietos teatruose; pagal susitarimą su Švietimo Ministerija jis įsteigė Dramos meno konservatoriją Tu kumane ir dabar profesoriauja Nacionalinėje dramos meno konservatorijoje Buenos Aires mieste, kurią yra baigęs prieš kelis metus.

PERUVIJA BŪDINGA PIETU AMERIKAI

V. Zalatorius

Daug vandens nuplaukė Amazonės upe nuo to laiko, kai P. Pizaras 1532 užkariavo milžinišką inkų imperiją dabartinėje Peruviijoje su 102 pėstininkais ir 62 raiteliais. O tačiau dar ir šlandien indėnai kalnuose tebekalba indiškai ir tebetarnauja saujelei baltųjų už skatikus. Didelė krašto dalis tebėra uždara civilizacijai.

Net ir vyriausybė, kaip ir anais laikais, tebeprisklause nuo kariuomenės paramos. Tiesa, pernai išrinktas prezidentas F. Belaunde Teris lavruoja kaip tik gali ir siekia prarasti žemės ir bankų reformas bei pagerinti išnaudojamo indėno dalią. Ji remia "Liaudies akcija" ir krikščionys demokratai viduje, o amerikiečiai iš užsienio.

Bet ką gi gali saujelė žmonių per kelis metus padaryti, jei čia amžiais viskas buvo pro pirštus leidžiama. Už tai ir komunistai, ypač Kubos Kastro šalininkai, Peruvijoje turi ne vieną šalininką studentų, inteligencijos ir net skurdžių tarpe. Limos apylinkėse ant sienų daug kur matosi kūjis ir plautuvės su prokomunistiškais šūkliais.

LIETUVIŲ DOVANA BRAZILIJAI

Brazilijos Dienraščių Sąjungos patalpose liepos 5 d. Sao Paulo lietuviai turėjo didelį susirinkimą, kurio metu per Lietuvos konsulą Aleksandrą Polišaitį tos šalies Vyriausybės Fondui "Ouro Para o Bem do Brasil" paaukojo virš pusės milijono aukso kruzeirų, Brazilijos gerbūviui sustiprinti -- rašo A. L. Balso bendradarbis Alfonsas Kublickas.

Ta proga per TV Canal 2 Cultura dainavo lietuviškas dainas Bendruomenės choras ir ansamblis šoko tautinius lietuvių šokius, tautiniais drabužiais pasipuošę.

Sao Paulo lietuviai pasirodė geriau, negu daugelio gausingesnių kolonijų ateiviai. Reikia manyti, kad šios šalies vyriausybė atitaisys Quadros vyriausybės padarytą neteisę ir grąžins veikimo teises mūsų Pasiuntinybei Rio de Janeiro ir Konsulatui Sao Paulyje.

Guanabaras gubernatorius jau pažadėjo paremti lietuvių prašymą -- grąžinti Pasiuntinybei ir Konsulatui tą padėtį, kokia buvo prieš 1961 metus.

III PAL Kongreso rengimo reikalams Petras Žarkauskas ir Balys Tubelis paaukojo 70,000 kruzeirų.

Kongreso reikalams sudėtų aukų dalį naudoja lietuviška radijo valandėlė.

VIENYBES BENDRADARBIŲ SUVAŽIAVIMAS

[VYKSTA

Šeštadienį, rugpiūčio 22 d.

PRADŽIA 10 VAL. RYTO

Pranešimus padarys: Vienybės redaktorius Vyt. Širvydas, red. Edvardas Šulaitis, Pranė Lapienė, Vyt. Zalatorius, S. Narkėliūnaitė, V. Tysliavienė. Ir Vienybės bendradarbis GERNAKALIS su specialiu pranešimu.

POBŪVIS IR VAIŠĖS

NUO 2 VAL. PO PIETŲ

VIENYBE MALONIAI KVIEČIA DALYVAUTI RĖMĖJUS IR SKAITYTOJUS.

SUVAŽIAVIMAS IR POBŪVIS VYKS VIENYBĖS PATALPOSE.

NAUJI KULTŪROS RŪMAI KLAIPĖDOJE.

LIETUVOJE

Maskvoje posėdžiavo VII-tas antropologų ir etnografų tarptautinis suvažiavimas (VI-tas įvyko Paryžiuje, 1960 m.). Trijų šimtų Sovietijos delegatų tarpe, 40 buvo iš Lietuvos. Prof. V. Mažiulis davė paskaitą "Kalbininko pastabos baltų atsiradimą aiškinant". J. Butkevičius (talkaujant dviem rusėms) aiškino kaimo gyvenvietes Pabaltijy. Prof. Čiurlionytė nušvietė lietuvių melodijų stiliaus savybes, o Vilniaus etnografijos muziejaus vedėjas Urbanavičius pavaizdavo kaip pagamina veidus senovės kapuose iškasamoms kaukuolėms.

Minint Rokiškio išvadavimą iš nacių, prisiminta, kad šie žeme sulyginę Miliūnų, Šlapėkių ir Laučiūnų kaimus, žmones išvadydami ar išžudydami.

Ukmergės rajone trėdalis kolchozų vis dar atsilikę, nors pernai nutarta, "gera iniciatyva ir puikiais planais" atsilikimą į du metus pagydyti. Tačiau, sakoma, finansai, visgi, pagerėję ir žmonėms geriau atlyginama už darbą.

Liepojoj įvyko Pabaltijo kraštų estradinų orkestrų konkursas. Geriausias pripažinti 7. Pirmą dovaną gavo Kauno statybininkų (vadovas Tamašiūnas).

Naturalizuoti JAV piliečiai gali gyventi užsienyje

1964 m. gegužės 18 d. JAV Aukščiausiasis Teismas penkiais busais prieš tris nubalsavo, kad yra ne pagal konstituciją, kai Imigracijos ir Tautybės Aktų natūralizuotiems piliečiams yra atimamos pilietybės teisės, jeigu jie grįžta į savo gimtinę kraštą trejiems metams.

Teisėjas William O. Douglas, kuris surašė daugumos nutarimą, pasakė, kad šis įstatymas natūralizuotus amerikiečius nustumia į "antros klasės pilietybės" poziciją, vietoj duodant jiems tą patį statusą, kaip ir Amerikoje gimusiems amerikiečiams, kaip kad Konstitucija to reikalauja.

Šio nutarimo išdavos ir paliešty žmonių skaičius dabar negali būti aiškiai nustatytas. Tačiau New York Times pranešė, kad apie 40,000 asmenų prarado JAV pilietybę dėl tos trejų metų taisyklės, o per paskutinius metus apie 1,000 natūralizuotų amerikiečių prarado savo pilietybę.

Vienintelis skirtumas pagal Konstituciją tarp Amerikoje gimusio ir natūralizuoto amerikiečio, Teisėjas Douglas nurodė, yra tas, kad tik šiame krašte gimęs gali būti išrinktas prezidentu.

Visi natūralizavęsi asmenys, kurie prarado savo pilietybę dėl tos trejų metų taisyklės, gali vėl ją atgauti, parašydami prašymus pasams gauti Amerikos konsulatams užsienyje. Oficialiai pranešama, kad tokių asmenų dauguma gyvena Italijoje ir Vokietijoje.

Iškilo klausimas, ar Aukščiausiojo Teismo sprendimas (kuris specifiniai liečia tre-

jų metų gyvenimą užsienyje natūralizuoto piliečio gimtinėje) neišjudins kito Imigracijos ir Naturalizacijos Akto ekspatriacijos įstatymo. Šis įstatymas atšaukia pilietybę iš natūralizuotų piliečių, kurie pasilieka gyventi už JAV ribų penkerius metus.

Teisėjas Douglas daugumos sprendime pasakė, kad "gyvenimas užsienyje, ar pilietis yra natūralizavęsis ar čia gimęs, nėra įrodymu lojalumo trūkumo ir jokia prasme nerodo laisvanoriško pilietybės ir priklausomumo atsisakymo... Jis gali būti būtinas dėl šeimos, biznio ar kitų legalių priežasčių..."

Angelika L. Schneider su pasisekimu kovojo prieš

įstatymą, pagal kurį natūralizavęsi piliečiai, gyvenę savo gimtuose kraštuose, trejus metus ar daugiau, automatiškai yra ekspatriuoti.

Ji, gimusi Vokietijoje, buvo atvežta į JAV penkerių metų amžiaus. Ji lankė New Yorko viešąsias mokyklas ir baigė Smith College 1954 m. 1956 m. ji ištekėjo už jauno vokiečio advokato, studijavusio šiame krašte, ir išsikėlė į Vokietiją su juo.

Po trijų metų ji gavo pranešimą, kad prarado savo Amerikos pilietybę. Nors ji galėjo tapti Vokietijos piliete, tačiau ji nutarė kovoti ir vėl tapti JAV piliete.

A. C. N. S.

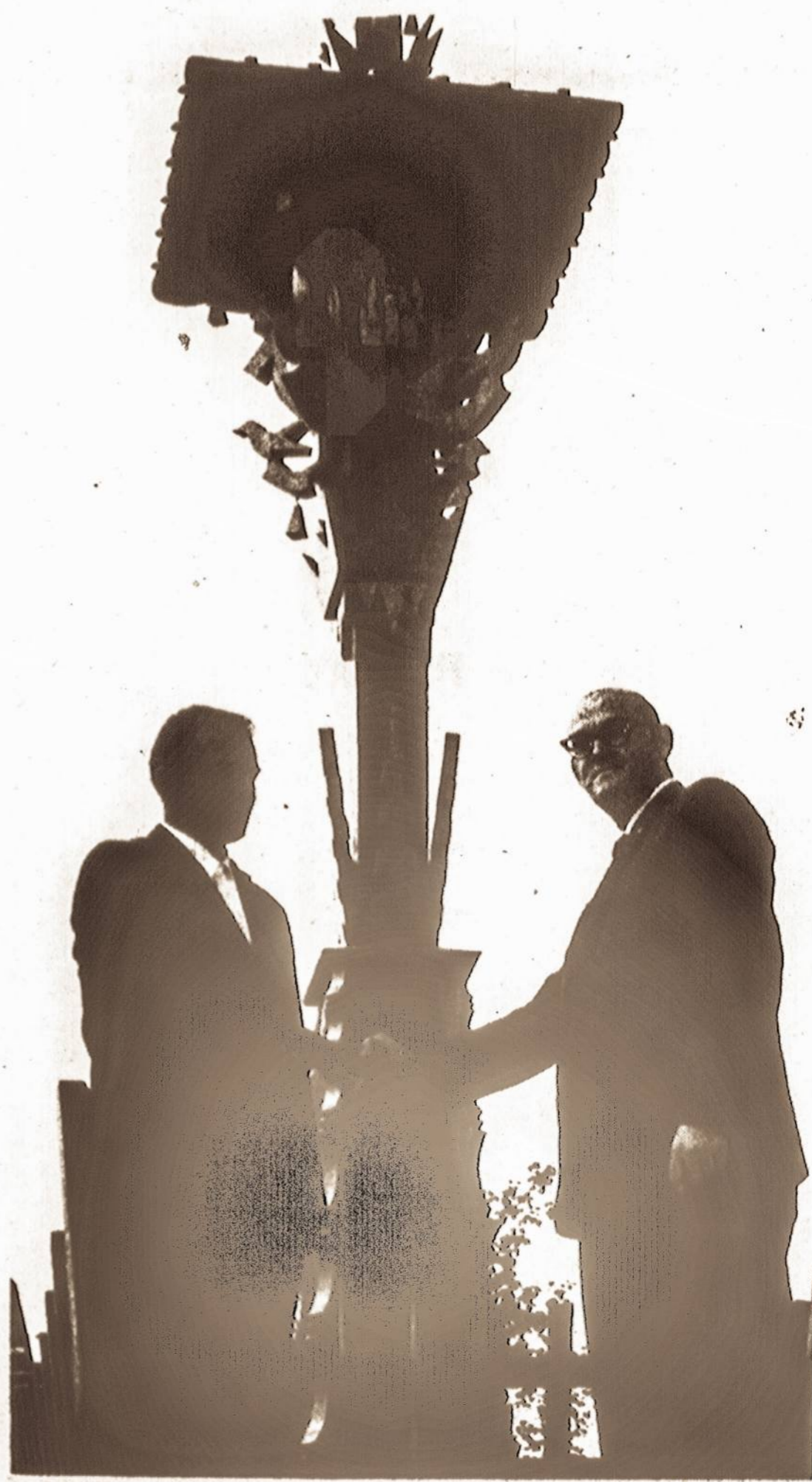
MUZIKINĖ GEOGRAFIJA

Bethoveno pusiasalis, Listo kalnas, Grygo kalnas, Glinkos sala, Mocarto ir Mendelio ledynai, Mendelsono, Verdžio ir Suberto įlankos, Šelžinis Bacho ledynas... Kur visa tai? Kokioje nors pasakų Muzikos šalyje? Ne. Šie pavadinimai pažymėti Antarktidos rajono, kuris maždaug prieš pusamį buvo pavadintas Alenksandro I Žeme, žemėlapyje. 1947 m. čia dirbo poliarinė amerikiečių ekspedicija. Tyrinėtojai bežadžio ledyno dykumoje, matyt, ilgėjosi didžiųjų kompozitorių muzikos. Taip ir atsirado muzikų vardai neseniai buvusiose „baltosiose dėmėse“.

MIEGAS VONIOJE

Kai kurie amerikiečių mokslininkai mano, kad žmonės per daug miega. Jie sugalvoja būdą kelioms nakties miego valandoms sutaupti.

Naujo poilsio metodo principas toks — miegoti reikia ne lovoje, o vonioje. Vonios forma turi būti tokia, kad miegantysis galėtų joje laisvai išsiūsti. Vonioje pripilama vandens, kuriame yra apie 10% druskos. Vanduo vonioje visą miegojimo laiką specialiu elektriniu įtaisu palaikomas žmogaus kūno temperatūros. Manoma, kad po 3,5 val. tokio miego žmogus jaučiasi puikiausiai pailsėjęs.

PETER WAYTENUS (dešinėje) sveikina su Amerikos Lietuviu Frank Thomas, New Yorko "Mets" basebalo žaidiką. Jiedu nusifotografavę prie Lietuviškojo kopyltstulpio New Yorko Pa-saulinėje Parodoje.

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

S. Amerikos liet. krepšinio rinktinė Australijoje ir toliau renka pergales. Be jau minėtų laimėjimų, ji įveikė ir Australijos olimpinę rinktinę 93:88 (46:38). Šiose Adelaidėje įvykusiose rungtynėse daugiausia taškų pelnė Čekauskas (30) ir Varnas (22).

Paskutiniuose Lietuvos rinktinės susitikimuose ji nugalėjo Vakarų Australiją 97:55 ir 78:66. Taip pat ji sukūlė ir Peztho lietuvius krepšininkus 68:52.

Jau buvome rašę apie Lietuvos sportininkų pasirodymą Sov. Sąjungos lengv. atletikos rinktinėje Los Angeles mieste.

Sužinojome, kad 3 šios rinktinės dalyviai — lietuviai Adolfas Varanauskas, Adolfas Aleksejūnas ir Kęstutis Orentas buvo susitikę su būriu Los Angeles lietuvių ir su jais nuoširdžiai pabendravo.

Iniciatyvos susitikti su sportininkais iš okup. Lietuvos ėmėsi dr. Algirdas Avižienius, kuris anksčiau yra gyvenęs Chicagoje ir čia aktyviai sportavęs. Jis svečius iš Lietuvos pakvietė apsilankyti Lietuvos bendruomenės namuose. Jie čia atvyko liepos 23 d. vakare ir kelias valandas praleido lietuvių jaunimo draugystėje.

Varanauskas, Aleksejūnas ir Orentas papasakojo apie sportinį bei akademinį gyvenimą. Politinės temos, dėl suprantamų priežasčių, nebuvo liečiamos. Pokalbio metu paaiškėjo, jog jie apie Australijon išvykusią S. Amerikos liet. krepšinio rinktinę sužinojo tik atvažiavę Amerikon.

Visi susirinkusieji sutraukė bendrai lietuviškų dainų ir nuotaika buvo puiki. Nežiū-

rint, jog dauguma Lietuvos spaudos šiame krašte skelbia, kad atvykstantieji iš okup. Lietuvos yra nedraugiški, šnipai ir visokie nedorėliai, Los Angeles jaunimas tuo nepatikėjo ir patys galėjo įsitikinti, kad tai nėra tiesa.

Net ir Naujienų dienraštis, kuris, paprastai, nepasižymi tikslumu apie gyvenimą okup. Lietuvoje ir iš ten atsilankančius žmones Vakaruose, šį kartą padarė išimtį. J. Klauseiko reportažas (Naujienos, liepos 30 d.) buvo gana objektyvus. Čia rašoma: "Su sovietų sportininkais galėjo laisvai, kas norėjo, susitikti. Žmonės sporto stovyklą lankė. Senieji rusai emigrantai, estai, latviai ir lietuviai ieškojo savųjų." Tame reportaže minima, kad sportininkai iš Lietuvos viešėjo ir "kaip kur privačiai lietuvių šeimose." Galima susidaryti įspūdį, kad jų nesekiojo jokie politrukai ir nesiklausė, ką ante šneka.

Vilniaus Žalgirio aštuonvietė valstis vėl neblogai pasirodė tarptautinėje arenoje. Amsterdame įvykusiose Europos irklavimo pirmenybėse lietuviai gražiai kovojo ir pateko į baigmę. Rugpjūčio 9 d. įvykusiose baigmėnėse lenktynėse vilniečiai turėjo dramatišką kovą ir joje tik kelių colių atstumu buvo nugalėti Vokietijos Ratzeburgo valčiai. Tačiau ir sidabro medaliai tokiose svarbiose varžybose Žalgiriui yra nebologas laimikis.

Chicago Lietuvos futbolininkai vasaros metu sužaidžia nemaža draugiškų rungtynių. Rugpjūčio 2 d. komanda dalyvavo 8 vienuolikų vieno minuso turnyre. Čia Lituanica pirmame rate pralaimėjo Rams komandai (1:2), kuri vėliau išėjo turnyro laimėtoja.

Dail. J. Juodis, Cihienė ir prof. J. Žilvičius kalbasi apie lietuvių meninius reikalus.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Stebetojo pastabos

Atkelta iš 5 psl.

Raudoniems kinams labai patiko De Gaulle pareiškimas spaudai: "Sovietų imperija didžiausia žmonijos istorijoje, ir — bus paskutinė."

Chruščevo žentas lankė Vokietijos kanclerį Erhardą. Spėjama, kad vokiečiai ir rusai taISO vyžas bendrai vėl pažingsniuoti, kaip buvo Rappallo ir Hitlerio-Stalino sutarčių laikais. De Gaulle buvo atvykęs prikaltinti Erhardą žingsniuoti Paryžiaus užpakalyje, bet nepavyko.

mėjo Rams komandai (1:2), kuri vėliau išėjo turnyro laimėtoja.

V. Liulevičius retkarčiais parašo seniems Amerikos lietuviams žinomų dalykų iš Amerikos lietuvių istorijos, tik anuosyk suklydo, buvusį Vienybės redaktorių Petrą Mikolainį perkrikštydamas į "Mikolaitį."

J. Žilvičius pasakoja, kad Kudirkos sukomponuotas Lietuvos himnas pirmusyk viešai buvęs sugiedotas Vilniuje 1905 m. birželio d. miesto teatro salėje, Mikui Petrauskui vadovaujant chorui. Himnas tada buvo vadinamas Tautiška Giesmė.

je 1905 m. birželio d. miesto teatro salėje, Mikui Petrauskui vadovaujant chorui. Himnas tada buvo vadinamas Tautiška Giesmė.

Ariogalos ligininės gydytojai, sakoma, pamėgę ruošti sau išgertuves. Vedėjas dr. Storpirstis (komunistas) atleistas, dr. Matulevičius — papeiktas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOŽAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 8-9770

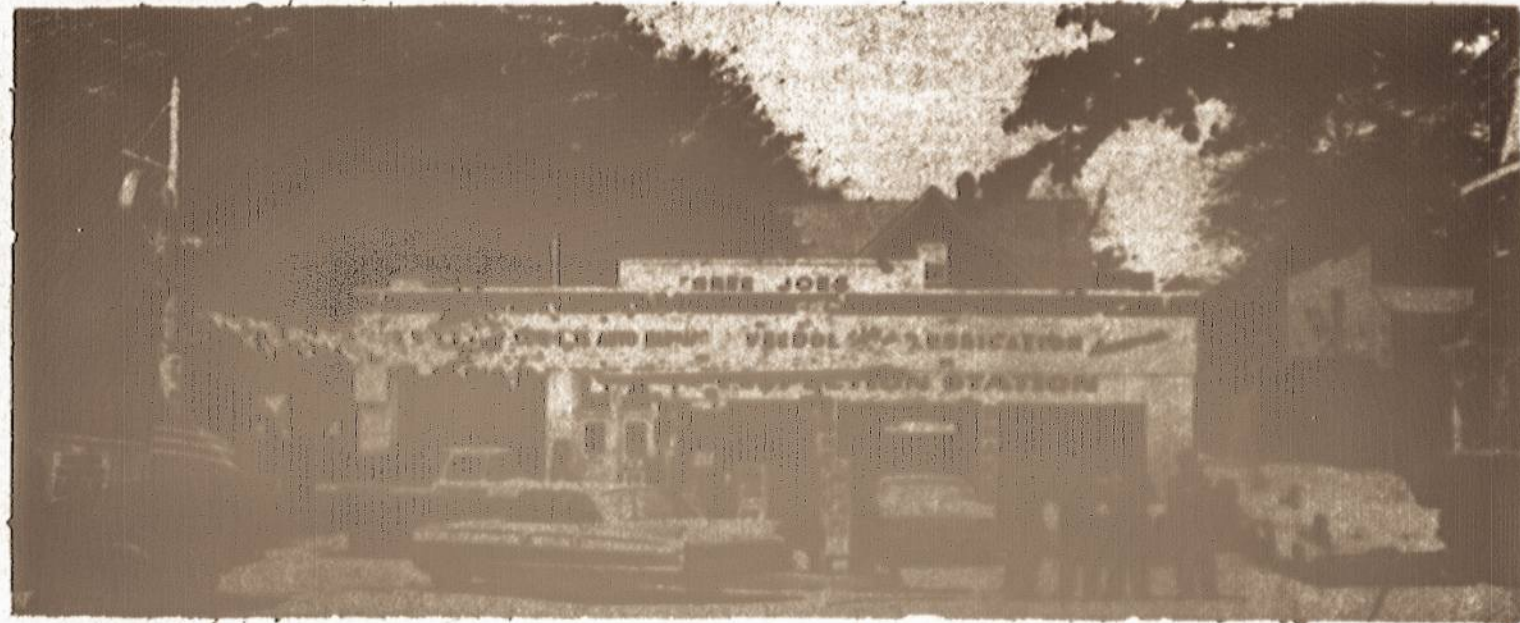
Joseph J. Garszva Anita R. Garszva
Joseph J. Garszva, Jr. John A. Pauley
LICENSED MORTICIANS

Jack D. Reamer REAMER & SON INC. Robert F. Nark

Visokios rūšies apdrauda

APDRAUDŽIAME VISOKIUS AUTOMOBILIUS, BET KOKIO AMŽIAUS VAIRUOTOJUS
175 REMSEN STREET, BROOKLYN 1, NEW YORK
Telefona: MAin 4-6400. Nakl. BU 7-2807

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

VIENYBĖ

* VIENYBĖS BENDRADARBIŲ suvažiavime, šeštadienį, rugp. 22 d., pranešimus pateiks: red. Vyt. Širvydas, Edv. Šulaitis, S. Narkėliūnaitė, V. Tysliavienė, Pr. Lapienė, V. Zalatorius, Girkakalis ir kt. 2 val. p. p. įvyks pobūvis į kurį kviečiami Vienybės skaitytojai ir rėmėjai.

* SONIA SOKOLOFF, Afton Tours vedėja, praneša, kad rugsėjo 1 d. dienos ekskursija į Lietuvą, nukeliama į spalio 1 d. Su šia ekskursija į Lietuvą vyksta Ona Petrash, laimėjusi apmokėtą bilietą Vienybės loterijoje.

* PRANAS RIMKUS, gyv. Kalifornijoje, neseniai Vienybei atsiuntė 25 dol. auką. Jisai netrukus Vienybėje rašys savo atsiminimus iš praeities. Pranas Rimkus yra buvęs Liet. Atstovybės Washingtone padėjėjas.

* ANNA KASKAS, buv. New Yorko Metropolitan operos dainininkė, dabar gyvenanti Rochester, N. Y., ir mokinanti studentus dainuoti, pakviesta į Lietuvos dieną rugpjūčio 23 d. New Yorke, komitetui parašė laišką, kuriame sako, jog tokios dienos Amerikos Lietuvos gyvenime "palaiko jų tarpe neblėstančią ugnį Lietuvai, kurios žiburių niekad niekas negali užgesinti."

* PETRAS JUKNYS, brooklynietis, su šelma vasaroja savo viloje ties Stirnų ežeru, netoli Deposit miestelio New Yorko valstybėje.

* JAV KARIUOMENĖS KAPITONAS ANTANAS VAITIEKŪNAS, gimęs ir augęs Brooklyn, N. Y., liepos 15 d. buvo pakeltas į majoro laipsnį. Jis yra Elenos Vaitiekūnienės, 46 Stagg St., Brooklyn, sūnus. Vaitiekūnų šelma perdėm lietuviška. Ir sūnus Antanas rašo ir skaito lietuviškai be priekaištų.

* JONAS DUMČIUS, Brooklyn, N. Y., ypač pritariaš Dorothy Day Catholic Worker leidžios idėjoms, esti dažnas svečias jos naujai įsigytame ukyje -- Tivoli, N. Y., kur sau prieglaudą randa apie 60 ir kartais daugiau paramos siekiančiųjų.

Juozas N. Tysliava rašo:

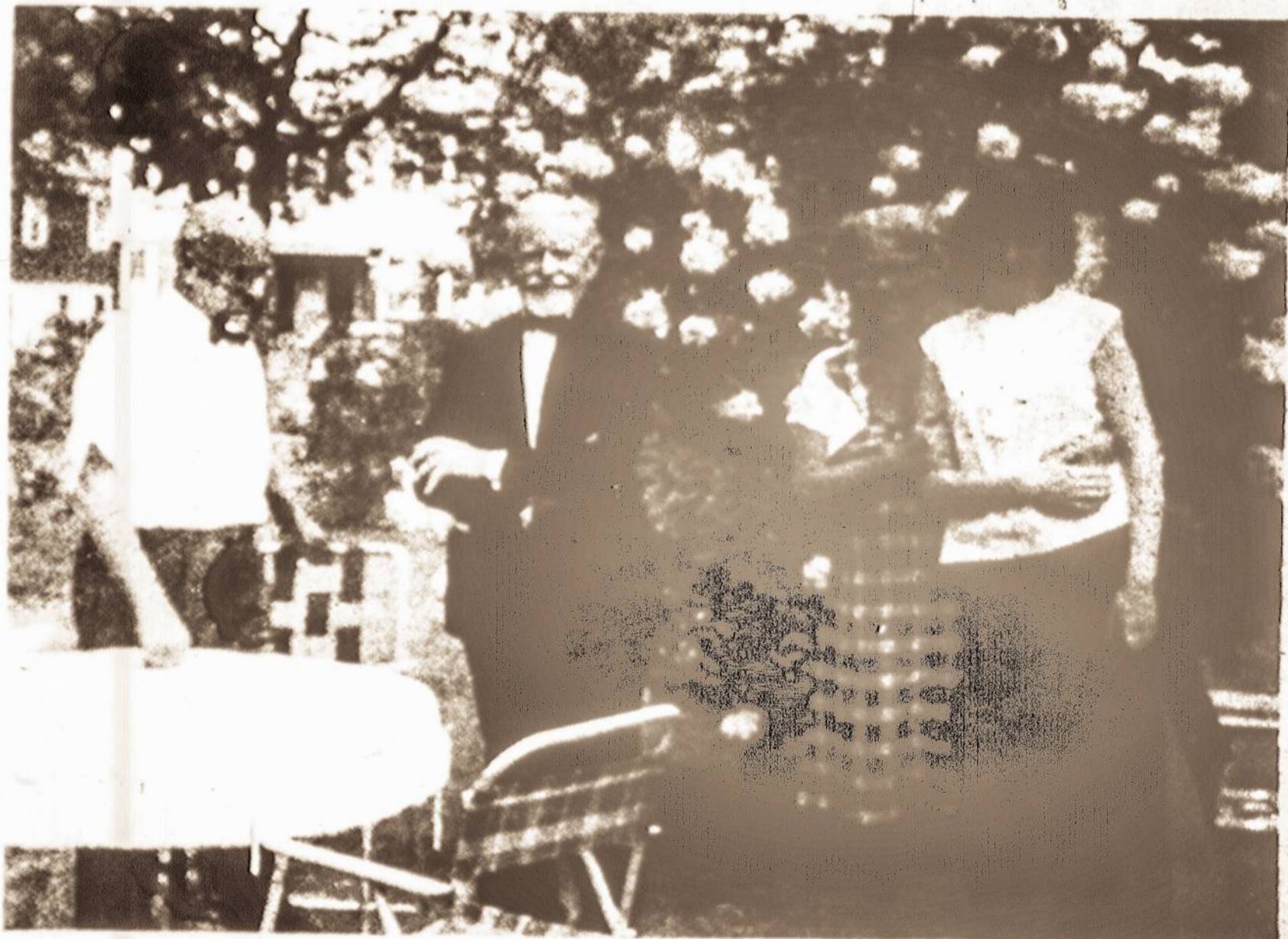
Brangioji Mamytė,

Labai atsiprašau, kad neparašau taip dažnai, kaip tu rečiau parašyti. Būtų geriau, jei aš rašyčiau trumpesnius laiškučius dažniau, tada nereiktų teisintis, kodėl taip ilgai iš manęs negirdėjai. Aš žinau, kiek skausmo dėl to pergyveni, o aš nenoriu, kad dėl manęs bet kokius skausmus kentėtumėi.

Čia, Vokietijoje, aš įsigijau labai daug draugų. Čia gyvenamas, aš vis labiau įvertinu tai, ką mes namuose turime.

Kiekvieną Vienybės egzempliorių pasidėdu ir ypač dėliuogiuosi, kad pradėjai leisti angliškąjį skyrių. Tai buvo puiki idėja. Tą angliškąjį skyrių aš parodau ir savo draugams.

Vienas iš mano Armijos draugų netrukus lankysis mūsų namuose. Būtų gerai, jei leistumėi jam viešėti mano kambaryje. Jis gyvena Chicagoje, bet norėtų kelias dienas pabūti New Yorke. Jisai Tau papasakos, kaip aš gyvenu. Neseniai už \$150 nusipirkau seną "Chevy", kuris neblogai važiuoja.

SENIAUSIAS CHORISTAS, K. B. Kriaučiūnas iš Floridos (antras iš kairės) jau atvyko dainuoti Lietuvos Dienos programoje Pasaulinėje Parodoje. Jisai apsilankė Vienybėje ir pas kaimynus R. ir A. Povilauskus. Nuotraukoje: R. Povilauskas, K. B. Kriaučiūnas, R. Povilauskienė ir viešnia iš Argentinos - Elzytė Casaburi.

V. Tysliavienės nuotrauka

LIUDVILA KAMANDULIS, Rūtos Lee-Kilmonytės bobutė, jau Amerikoje. Garsioji TV ir filmų aktorė Rūta Lee šiomis dienomis nuskrido į Lietuvą ir į Kaliforniją parvežė savo bobutę. Rūta Lee vadovaus Lietuvos Dienos Programai rugp. 23 d. Pasaulinėje Parodoje New Yorke.

Žinau, kaip sunkiai dirbate, kad Vienybė kas savaitę išeity. Visus sveikinu, ypač Salomėją, kurios nuotraukos vis geresnės. Sveikinu Onutę ir kitus. Linkiu geriausio pasisekimo Vienybės bendradarbių suvažiavimui. Labai gailiuosi, kad negaliu su visais kartu dalyvauti. Dar 10 mėnesių liko mano tarnyba.

JUOZUKAS

TARPTAUTINIAI REIKALAI

Atkelta iš 1 psl.

nedy kapo Arlington kapinėse, dideliu bankietu Washington, apsilankymu valstybės departamente ir Kongrese. Visuose tuose ryšiuose dalyvavo ir čia kalbantysis.

Malonu pastebėti, kad Pavergtųjų Tautų savaltės idėja pamažu prigyja ir kituose žemynuose, ypač Pietų Amerikoje, ir iš dalies Europoje.

Birželio pabaigoje Amerikos Lietuvos Taryba buvo sušaukusi Washington Lietuvos kongresą, kuris sutraukė didelį kiekį lietuvių ir padarė eilę svarbių nutarimų.

Liepos 25 ir 26 dienomis Clevelande rinkosi pirmosios sesijos naujai išrinktoji ir gerokai atsinaujinusi JAV Lietuvos Bendruomenės Taryba, kuri gyvai svarstė mūsų aktualiasias tautines ir valstybines problemas. Ir savo dalyvių intelektualiniu lygiu ir parodytu entuziazmu bei rimtu sielojimusi lietuviškais klausimais sakytoji Bendruomenės Tarybos sesija reikšmingai pademonstravo svetur išblokštos mūsų tautos dalies gyvastingumą ir politinį subrendimą.

Šią apžvalgėlę ruošiant, pasaulį sukretė Tolumų Rytų įvykiai. Greitas ir efektingas JAV reagavimas į komunistinį iššūkį Tonkin įlankoje, paryškines tikrą Rytų ir Vakarų jėgų santyki ir šio krašto vyriausybės valingumą ir ryžtą, duoda vilties laukti artimesnės ir griežtesnės vakariečių politikos ir Lietuvą bei kitas Centro ir Rytų Europos valstybes pavergusios Sovietų Sąjungos atžvilgiu.

Su pasitenkinimu konstatuojame aiškų ir tvirtą respublikonų partijos nusistatymą sovietų pavergtųjų valstybių atžvilgiu, atsispindėjusį San Francisco mieste priimtoje tos partijos rinkiminėje platformoje. Džluogu, kad tos platformos suformulavime veikliai dalyvavo lietuviai respublikonai.

Turime pagrindo tikėtis, kad ir demokratų partijos konvencija, kuri susirinks šio mėnesio 24 d. Atlantic City, aiškiai ir teigiamai pasisakys mums gyvastingų klausimų, ir kad lietuviai demokratų savo pareigą Lietuvai atliks.

Vasarai daugiau nei įpusėjus, tarptautinių įvykių balansas rodo aiškia laisvės ir tautų apsisprendimo persvarą prieš tironiją ir tautų priespaudą. Teigiamai galima vertinti ir mūsų pastangų išdavas mūsų tautiniuose baruose. Visa tai mus viltinai nutelkia, kai ruošiamės rugsėjo 20 d. minėti Pavergtųjų Europos Tautų seimo įsikūrimo ir veiklos dešimtmetį ir lapkričio 10 d. pradėti vienuoliktąją to Seimo sesiją. Tą sesiją pradėsime tą pačią dieną, kai New Yorke savo aštuonioliktos sesijos susirinko Jungtinių Tautų generalinė asamblėja.

Parduodama

5 kambarių namas ir garažas, labai tinkamoje vietoje savaitgalius praleisti prie pajūrio. Geros sąlygos žuvauti, Sporto žaidimai, Mastic Beach, L. I., N. Y. Kaina \$5,500. Telefonuoti 281-6872.